

ASSIGNATURA: *Dret canònic*
CODI: GFC11
CURS: A
NÚM. CRÈDITS ECTS: 4
PROFESSOR/S: Roser Sabanés i Fernández

1. DESCRIPCIÓ GENÈRICA DE L'ASSIGNATURA.

El contingut del curs parteix de la consideració de l'Església com a Poble de Déu. Es tracta d'un veritable poble que precisa d'unes normes que regulin la relació amb el seus membres. El conjunt de normes que contenen els drets i deures dels membres del Poble de Déu és anomenat "Codi de Dret Canònic".

El curs té per objecte l'aproximació al Dret Canònic amb una síntesi molt condensada de cada temàtica proposada, descrivint l'entroncament bíblic d'aquest ja que precisament d'aquí radica la principal diferència amb el dret secular, i l'evolució de les seves institucions, necessàriament de forma selectiva i en especial dedicació a la normativa matrimonial canònica, al llarg del temps fins a l'actual Codi de Dret Canònic de 1983.

2. PROGRAMA

0. PRESENTACIÓ DE L'ASSIGNATURA I RECORREGUT GENERAL PELS SEUS CONTINGUTS

1. EL DRET DE LA PRIMITIVA ESGLÉSIA (S. I-III): *FONTS DE DRET; INSTITUCIÓ, CONSTITUCIÓ I ORGANITZACIÓ DE LES ESGLÉSIES APOSTÒLIQUES, PROBLEMÀTICA JURÍDICA DE LA PRIMERA GENERACIÓ CRISTIANA; EL PRIMAT, EPISCOPAT, CLERGAT, MONACAT, LAICAT I ALTRES INSTITUCIONS: DRET MATRIMONIAL, PENITENCIAL, PENAL I PATRIMONIAL.*
2. EL DRET DE L'ESGLÉSIA A L'IMPERI ROMÀ-BIZANTÍ (S. IV-VII): *FONTS DE DRET; EL ROMÀ PONTÍFEX, EPISCOPAT, CLERGAT, MONACAT, LAICAT I ALTRES INSTITUCIONS: DRET MATRIMONIAL, PENITENCIAL, PENAL I PATRIMONIAL.*
3. EL DRET DE L'ESGLÉSIA EN ELS REGNES GERMÀNICS (S. VII-XII): *FONTS DE DRET; LA CIÈNCIA CANÒNICA EN EL PRIMER MILENI I LA SEVA PROBLEMÀTICA; EL ROMÀ PONTÍFEX, EPISCOPAT, CLERGAT, MONACAT, LAICAT I ALTRES INSTITUCIONS: DRET MATRIMONIAL, PENITENCIAL, PENAL I PATRIMONIAL.*
4. EL DRET CANÒNIC CLÀSSIC MEDIEVAL I EL *CORPUS IURIS CANONICI*. *FONTS: DECRET DE GRACIÀ, CONCILIS I SINODES, ANTIGUES COLECCIONS DE DECRETALS PONTIFICIES. EL ROMÀ PONTÍFEX, EPISCOPAT, CLERGAT, MONACAT I ORDRES RELIGIOSES, LAICAT I ALTRES INSTITUCIONS: DRET MATRIMONIAL, PENITENCIAL, PENAL I PATRIMONIAL.*

5. EL DRET CANÒNIC DES DEL CONCILI DE TRENTO FINS AL VATICÀ I. EL CODI DE 1917. CONCILI VATICÀ II I LA NOVA CODIFICACIÓ: *CIC DE 1983: SISTEMÀTICA DEL CODI. LLEIS ECLESIASTIQUES. PRIVILEGIS I DISPENSES.*
6. EL POBLE DE DÉU: *FIDELS CRISTIANS: LAICS, CLERGUES I RELIGIOSOS. JERARQUIA: ROMÀ PONTÍFEX, BISBES, CONCILIS, SÍNODES. CÚRIA ROMANA. CONFERÈNCIA EPISCOPAL I PARRÒQUIA: CONSELL, ARXIPRESTAT.*
7. MISSIÓ DE L'ESGLÉSIA: *FUNCIÓ D'ENSENYAR. FUNCIÓ DE SANTIFICAR: SAGRAMENT DEL MATRIMONI. REGULACIÓ CANÒNICA. IMPEDIMENTS DEL MATRIMONI, CONSENTIMENT I ANOMALIES DEL CONSENTIMENT.*
8. DRET PROCESSAL CANÒNIC: *LA NUL.LITAT MATRIMONIAL.*

3. BIBLIOGRAFIA GENERAL

AZNAR GIL, FEDERICO. *EL NUEVO DERECHO MATRIMONIAL CANÓNICO*, (BIBLIOTHECA SARMANTICENSIS, ESTUDIOS 60), SALAMANCA: UNIVERSIDAD PONTIFICIA DE SALAMANCA 1985.

-, *LA ADMINISTRACIÓN DE LOS BIENES TEMPORALES DE LA IGLESIA*. SALAMANCA: PUBLICACIONES DE LA UNIVERSIDAD PONTIFICIA DE SALAMANCA 1993.

CODIGO DE DERECHO CANÓNICO. MADRID: BIBLIOTECA DE AUTORES CRISTIANOS 1995.

CENALDOR DANIEL - MIRAS JORGE. *EL DERECHO DE LA IGLESIA. CURSO BÁSICO DE DERECHO CANÓNICO*, PAMPLONA : EDICIONES UNIVERSIDAD DE NAVARRA, S.A. 2004.

DICCIONARIO GENERAL DE DERECHO CANÓNICO, VOL. I-VII. PAMPLONA: INSTITUTO MARTÍN DE AZPILCUETA, FACULTAD DE DERECHO CANÓNICO, UNIVERSIDAD DE NAVARRA 2012.

GARCÍA Y GARCÍA, ANTONIO. *HISTORIA DEL DERECHO CANÓNICO 1. EL PRIMER MILENIO*, VOL. I, SALAMANCA: INSTITUTO DE LA TEOLOGÍA ESPAÑOLA 1967.

-, *HISTORIA DEL DERECHO CANÓNICO*, VOL. II. (CÒPIA DACTILOGRAFIADA FACILITADA PER L'AUTOR).

GARCÍA FAILDE, JUAN JOSÉ. *TRASTORNOS PSÍQUICOS Y NULIDAD DE MATRIMONIO*, (BIBLIOTHECA SARMANTICENSIS, ESTUDIOS 213), SALAMANCA: PUBLICACIONES UNIVERSIDAD PONTIFICIA DE SALAMANCA 1999.

-, *NUEVO DERECHO PROCESAL CANÓNICO*. (BIBLIOTHECA SARMANTICENSIS, ESTUDIOS 69), SALAMANCA: PUBLICACIONES UNIVERSIDAD PONTIFICIA DE SALAMANCA 1995.

LA BÍBLIA. BÍBLIA CATALANA TRADUCCIÓ INTERCONFESSIONAL. BARCELONA: CLARET; ASSOCIACIÓ BÍBLICA DE CATALUNYA; SOCIETATS BÍBLIQUES UNIDES, 1996.

MANZANARES J. – MOSTAZA J. – SANTOS L., *NUEVO DERECHO PARROQUIAL*, MADRID: BIBLIOTECA DE AUTORES CRISTIANOS 1994.

“MITIS IUDEX DOMINUS IESU” (Motu Proprio sobre la reforma del proceso canónico para las causas de declaración de nulidad del matrimonio en el código de Derecho Canónico), *ECCLESIA*, 3798 (26 de septiembre de 2015) p. 26-32.

PIÑEIRO CARRIÓN, JOSÉ MARIA. *LA LEY DE LA IGLESIA I*, MADRID: SOCIEDAD DE EDUCACIÓN DE ATENAS 1993.

SABANÉS I FERNÁNDEZ, ROSER. *ELS CONCILIS ILLERDENSES DE LA PROVÍNCIA ECLESIASTICA TARRACONENSE A L'EDAT MITJANA (546-1460)*, (FUNDACIÓ NOGUERA, ESTUDIS 52), LLEIDA: ED. PAGÈS EDITORS 2009.

SCHATZ, KLAUS. *EL PRIMADO DEL PAPA. SU HISTORIA DESDE LOS ORIGENES HASTA NUESTROS DIAS*, (COLECCIÓN PRESENCIA TEOLÓGICA, 85), SANTANDER: EDITORIAL SAL TERRAE 1996.

4. SISTEMA D'AVUACIÓ

- Treball-memòria de les parts més significatives del curs
- Comentaris de text
- Ressenya lectura
- Participació a l'aula amb avaluació oral/escrita